

Vpliv različnih scenarijev podnebnih sprememb na pričakovano prostorsko razporeditev gozdne vegetacije

Influence of different climate-change scenarios on the expected spatial distribution of forest vegetation

LADO KUTNAR, ANDREJ KOBLER

Gozdarski inštitut Slovenije, Večna pot 2, 1000 Ljubljana, Slovenija;

lado.kutnar@gozdis.si

V raziskavi smo simulirali prerazporeditev gozdne vegetacije v Sloveniji, do katere bi lahko prišlo ob napovedanih podnebnih spremembah. Potencialne prostorske spremembe gozdne vegetacije so bile analizirane v GIS okolju s pomočjo empiričnega modela, ki napoveduje prostorsko razporeditev gozdne vegetacije v odvisnosti od klimatskih in drugih parametrov. Pri simulaciji smo uporabili obstoječe napovedi podnebnih sprememb za Slovenijo, iz katerih smo oblikovali tri različne možne scenarije: scenarij po trendu, vroče-suhi in vlažno-manj vroči scenarij. Model povezuje klimatske, reliefne in talne parametre, vendar pa ne upošteva drugih dejavnikov, ki lahko pomembno vplivajo na pojavljanje gozdne vegetacije (npr. zaraščanje in sukcesija, antropogeni dejavniki, sekundarni vplivi kot so bolezni, zoo-komponenta, požari).

Rezultati simulacij na osnovi treh klimatskih scenarijev kažejo, da se bo vzorec razporeditve 13 vegetacijskih tipov (skupin podobnih združb) menjal pod vplivom podnebnih sprememb. Domnevamo lahko, da se bo v naslednjih desetletjih sedanji vegetacijski tip spremenil na večini gozdnih površin; do leta 2040 na 62 % po vlažno-manj vročem scenariju do 87 % po vroče-suhem scenariju. S segrevanjem podnebja, ki je predvideno po vseh treh scenarijih, se bo predvidoma do leta 2040 delež različnih termofilnih gozdov iz sedanjih 14 % povečeval na 21 % do 71 %. Povečanje deleža termofilnih gozdov, ki so praviloma gospodarsko manj zanimivi in hkrati tudi požarno bolj ogroženi od večine ostalih, bi bilo predvsem na račun zmanjševanja deleža danes prevladujočih mezofilnih gozdov. Iz ekološko-naravovarstvenega in gozdnogospodarskega vidika je še posebej pomembno napovedano zmanjševanje deleža vegetacijske skupine, v kateri prevladujejo dinarski jelovo-bukovi gozdovi *Omphalodo-Fagetum*. Ob predpostavki, da se današnja ekološke amplituda tega vegetacijskega tipa ne bi spreminjala, bi uresničitev najbolj pesimističnega vroče-suhega scenarija do koncu 21. stoletja povzročila celo njegovo izginjanja z ozemlja naše države.